

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2024:4

Kyrkans hållning till islam

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2024:29 Kyrkans hållning till islam, som föreslår att kyrkostyrelsen i den offentliga debatten ska ta avstånd från sådant inom islam som är inkompatibelt med demokrati, jämställdhet och sexuella minoriteters rättigheter. Utskottet delar inte den uppfattningen, utan menar att det är mer konstruktivt att stärka det man vill stå för och föreslår att kyrkomötet avslår motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:29.

Motionens förslag

Motion 2024:29 av Lennart Matikainen, Kyrkans hållning till islam

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att i den offentliga debatten ta avstånd från de delar av islam som är inkompatibla med demokrati, jämställdhet och sexuella minoriteters rättigheter.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2024:29 i Ln 2024:6y, *bilaga 1*.

Bakgrund

Tidigare behandling i kyrkomötet

Ekumenikutskottets betänkande 2022:5 behandlade relationen mellan kristendom och islam genom att hänvisa till flera dokument från 2001 och framåt, i vilka interreligiösa utgångspunkter och hållningar uttrycks. Mot bakgrund också av flera tidigare kyrkomötesbehandlingar konstaterade utskottet att ”kontakt med människor av annan tro breddar tolkningen”. Utskottet påminde också om ett uttalande från Kyrkornas världsråd, där medlemskyrkorna uppmanades ”att bygga fred genom interreligiös dialog och samverkan, som motkraft mot polarisering och orättvisor. Religionsdialog är värdefull i riktning mot fredliga och inkluderande samhällen (mål 16 inom Agenda 2030).” Vidare underströk utskottet ”skillnaden mellan muslimer i allmänhet och våldsbejakande extremister”.

Religionsfrihet

Religionsfriheten ska garanteras av det allmänna (stat, kommun och myndigheter) enligt regeringsformen och Europakonventionen. Staten är även skyldig att skydda enskilda mot diskriminering på grund av exempelvis religiös tillhörighet. Rätten att bekänna och utöva sin religion, så kallad *positiv religionsfrihet*, omfattar rätten att även i det offentliga rummet uttrycka och utöva sin religion. Friheten från religion, så kallad *negativ religionsfrihet*, innebär att människor skyddas från att tvingas utöva en religion eller exempelvis tillhöra ett visst samfund.

I Kammarrätten i Göteborgs dom från 2019 (mål nummer 5873-18 och 5908-18) rörande överklagan om att polisen i Växjö beviljat en muslimsk församling tillstånd att ha offentligt böneutrop bedömde rätten att böneutropet inte kränkte individers i området religionsfrihet. Utifrån det kan konstateras att böneutrop inte behöver vara i strid med den negativa religionsfriheten.

Kyrkans jämställdhetsarbete

Kristenheten innehåller, liksom andra religioner och andra värderingssystem, olika uppfattningar om till exempel demokrati, jämställdhet och minoriteters rättigheter. Såväl enskilt som i ekumeniska gemenskaper arbetar Svenska kyrkan för genusrättvisa. Sålunda deltar Svenska kyrkan bland annat i Sveriges kristna råds arbetsgrupp för jämställdhetsfrågor och har mottagit inbjudan att delta i Lutherska världsförbundets konsultation i december 2024, där lärdomar ska dras från LVF:s tioåriga policy för genusrättvisa och strategier ska utarbetas för ytterligare implementering av densamma.

Synligt i det offentliga rummet har Act Svenska kyrkan flera år bedrivit julkampanj på temat *Bryt en tradition*, där tvångsäktenskap, könsstympning och andra kvinnoförtryckande mönster motarbetats.

Icke angivet citat

Det kan noteras att nära en tredjedel av motionens motivering är hämtad från debattartikeln ”Böneutrop från moskéer hör inte hemma i Sverige” av Christian Carlsson, publicerad 19 mars 2018 i *Dagens samhälle* (dagenssamhalle.se): avsnittet ”det islamiska böneutropet [...] historia i Sverige” är till 127 av 129 ord identiskt med förlagan, utan att källa anges. Det Carlssons artikel uppger, med ospecificerad hänvisning till Sifo, är dock att 60 procent av svenska folket inte vill ha böneutrop.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:29.

Utskottet vill lyfta fram läronämndens yttrande om att religiösa traditioner innehåller såväl konstruktiva som destruktiva drag och menar att det är mera produktivt att lyfta fram de konstruktiva drag som Svenska kyrkan vill stå för och stärka än att tillskriva andra destruktiva drag.

Med hänvisning till detta föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motion 2024:29.

På ekumenikutskottets vägnar

Klas Corbelius, ordförande

Magnus Evertsson, sekreterare

Beslutande: Klas Corbelius, ordförande, Ulla Löfven, Sofie Halvarsson, Edvina Palmcrantz, Peter Weiderud, Katarina Glas, Celina Falk, Ulla Birgersdotter, Åsa Felix Everbrand, Gudrun Wängelin Lernskog, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström, Håkan Sunnliden och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Yvonne Stålnacke, Lars G. Linder, David Berggren, Johan Linnman, Josefine Carlsén, Jonatan Glader, Johan Hjertén, Per Hanö, Birgitta Axelsson Edström, Margareta Karlsson och Fredrik Wallén.

Biskop Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2024:6y

Kyrkans hållning till andra religiösa traditioner

Läronämndens yttrande över motion 2024:29

Inom alla religiösa traditioner i historia och nutid finns det såväl konstruktiva som destruktiva drag. Det är kyrkans kallelse att stå upp för alla människors lika värde och värdighet, mänskliga rättigheter, demokrati och jämställdhet och därigenom verka för Guds rike. Detta motiverar Svenska kyrkan att delta i den interreligiösa dialogen liksom i den offentliga debatten i syfte att representanter för olika religiösa traditioner tillsammans ska kunna bidra till ett demokratiskt och rättvist samhälle.

Uppsala den 30 augusti 2024

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Jenny Ehnberg, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Sören Dalevi, biskop Eva Nordung Byström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Marta Axner Ims, Teresa Callewaert, Håkan Möller, Ninna Edgardh, Jesper Svartvik, Mikael Winnings och Johannes Zeiler.